

ВСІІ ПОЛІМОРФІЗМ ЯК ОДНА ІЗ МОЖЛИВИХ ГЕНЕТИЧНИХ ДЕТЕРМІНАНТ НІКОТИНОВОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ

Пристапа Л. Н., Кмита В. В., Фендик М. М., Свириденко Л. О.

Сумський державний університет, кафедра внутрішньої медицини післядипломної освіти

Актуальність. Згідно останніх даних куріння є причиною смерті близько п'яти мільйонів людей щороку, оскільки збільшує ризик розвитку багатьох захворювань, у першу чергу – легень і серцево-судинної системи, а також – онкопаталогії. Давно відомо щодо стимулюючого впливу ряду факторів зовнішнього середовища на формування даної пагубної звички. Тим не менш, в останні роки, з'являється велика кількість досліджень щодо ролі генетичних факторів у розвитку нікотинової залежності. Система досліджень у популяціях близнюків та окремих сімей показала, що існує не один конкретний ген, який визначає розвиток схильності до куріння, а швидше низка певних генів, котрі обумовлюють вищу сприйнятливість до нікотинової залежності. Ці гени відповідають за продукцію та метаболізацію нейромедіаторів, кількість сприйнятливих рецепторів та окремої здатності індивідуумів до швидкості метаболізування нікотину. Згідно літературних даних одним із таких генетичних чинників є Bcl1 поліморфізм гена глюкокортикоїдного рецептора (ГР).

Метою нашої роботи було визначення взаємозв'язку між генотипами Bcl1 поліморфізму гена ГР та схильністю до нікотинової залежності.

Матеріали та методи. Нами було обстежено 188 хворих на БА із різними ступенями тяжкості та 95 практично здорових осіб. У всіх респондентів за попередньо підписаною інформавоною згодою були зібрані зразки цільної крові для подальшого визначення Bcl1 поліморфізм гена ГР. ДНК виділяли з лейкоцитів цільної крові із використанням наборів DIAtom DNA Prep 100 («Isogene», Росія). Визначення алельного поліморфізму 2-го екзону гена ГР Bcl1 (C647G) - rs41423247 проводили методом полімеразної ланцюгової реакції з наступним аналізом довжини рестрикційних фрагментів за Fleury I. et al. із модифікаціями.

Результати. Всього ми виявили 30 паліїв серед хворих на БА і в них було наступне співвідношення генотипів CC/CG/GG – 0,267/0,367/0,367. У хворих на БА, але без пагубної звички, були виявлені наступні дані щодо частоти генотипів – CC/CG/GG – 0,344/0,439/0,217. В осіб контрольної групи, серед яких курців була більшість – 68, генотипи розподілились наступним чином - CC/CG/GG – 0,397/0,471/0,132, а у некурців – 0,481/0,407/0,111

Висновки. На основі отриманих результатів як серед хворих на БА, так і в популяції практично здорових людей, ми можемо припустити думку щодо відсутності взаємозв'язку між GG генотипом Bcl1 поліморфізма гена ГР та нікотиновою залежністю серед населення міста Суми.